

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő és
Kéziratokat nem adunk vissza.

Fogarasvármegye képe.

— Kereskedelmünk és iparunk föllendítése. —

Irta: HALMY GYULA.

Törekvő kereskedőink és iparosaink körében jogos elkeseredést okozhat az a körülmény, hogy Fogaras város közönsége ruházati, ipari és egyéb szükségleteinek nagy részét külföldi, vagy idegen városok gyárosaitól, kereskedőitől, vagy iparosaitól szerzi be.

Pedig, nagyon jól tudjuk azt, hogy minden város csak annyit ér, mint amennyit kereskedői, vagy iparosai, mert azok alkotják a polgárság zömét.

Mi csak „jött-mentek, beköltözöttek, vándorok” — vagyunk, ők élnek, halnak meg itt s az ő egzisztenciájukról itéli meg Fogaras város, vagy vármegye képét a nyájas idegen.

Teljesen megbízható számítás szerint a fenti címen évenként körülbelül 70—80 ezer korona vándorol nagyrészt bécsi, budapesti, szebeni, brassói kereskedők és iparosok zsebébe.

Azoknak, akik azt állítják, hogy a helyi piac nem képes azon hitelt és fizetési módokat előnyre nyújtani, mint pl.: a bécsi, budapesti szebeni, brassói — nem szükséges bővebben magyaráznunk azt, hogy ha ezen 70—80 ezer korona helybeli kereskedőink és iparosaink forgalmában maradna, úgy hitel és fizetési módok előnyök nyújtásában, mint jó és pontos kiszolgálás tekintetében biztosan kiállnának a versenyt az idegen városokkal.

Erkölcsei és hazafias kötelessége volna városunk minden rendű és rangú polgárának, hogy a bécsi, budapesti, szebeni és brassói iparosok és kereskedők gazdagításával ne engedje Fogaras

iparát a tönk szélére juttatni, respective kereskedelmünk pangását azzal előidézni.

Valóban elszomorító helyzet az, hogy a fogarasi kereskedő, iparos fizeti itt az adót, nagy ház és boltbért, viseli a közterheket, s a munkát, amellyel megélhetését kellene biztosítani, idegenek viszik el előlük. Sérelmes kereskedőink és iparosainkra nézve az, hogy a közönség egy részének az az elfogultsága, hogy silány, nagyvárosi portékáért 50, sőt néha 100 perccel magasabb árakat fizet mint helyben, azon indoklással, hogy a helybeli kereskedők és iparosok nem képesek kielégíteni az igényeit.

Valóban csodáljuk azt a báránytürelmet, amellyel a helybeli kereskedők és iparosok az idegen kollegák garázdálkodásai és halászásai ellen viseltetnek, hordják azok innen a munkát s üritik a közönség zsebeit.

Nincs-e bizonyos mód ezen bajok megszüntetésére?

Dehogyan nincs!

Érvényt kell szerezni a vigéc törvénynek! Ha jön az a brassói, szebeni, vagy másvárosbeli iparos, kereskedő jelentsék fel iparosaink és kereskedőink az iparhatóságnak, mely a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény értelmében olyan büntetést mér az illetőre, hogy elfog menni a kedve a Fogarason való házalástól. Igaz ugyan, hogy ezt a törvényt nagyon kijátszhatják a vigéckedő idegen kereskedők és iparosok az ismeretes fogással, ha egyszerűen azzal vé-

dekeznek, hogy ők a vevők, vagy rendelők felhívása folytán jöttek s felszerelik magukat az e fajta bizonyítékokkal. De ez ellen a furfang ellen is van orvosság! Tartsanak ki iparosaink, kereskedőink.

Legyenek mindig résen!

Csináljanak kereskedőink, iparosaink propagandát a polgárság körében, szerezenek maguknak egy pár jó, kártartó tanút, hivat, jóbarátot s ha azután látni fogják azok, hogy nem tekintik többé szabad prédának a város piacát, kénytelenek lesznek fölhagyni a helybeli közönség pumpolásával.

Ha a közönség a helybeli ipart és kereskedelmet pártolja, ezzel az iparosok, kereskedők megélhetését biztosítja s csakis azzal juttathatja őket abba a helyzetbe, hogy fizetési módokat tekintetében ezek is megadassák azokat az előnyöket, melyek lakóinkat a nagyvárosi portékákhoz csábítják.

A közönség elfogultsága pedig baj! De ha a fenti értelemben járnak el iparosaink s kereskedőink ez a vigasztalhatatlan kép, redő is elfog simulni. Ez persze a helybeli kereskedők és iparosok ügyességétől és fogásaitól függ.

Ébredjenek fel tehát kereskedőink és iparosaink bajaik tudására s ne nézzék tétlenül a lassan-lassan járó, lefelé való süllyedést, pusztulást!

Jó volna, ha összeállnának a fogarasi iparosok s állítanának fel egy elárusító raktárt, melyben jó, olcsó és szép iparcikkek volnának elhelyezve. De hogy ezt létesíthessék az iparosok,

Sirolin

Erősíti az érvényt és a testi erőt, megújítja a kórházban, vérszegénység, alacsony vérnyomás.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazkőhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mennyire értéketlen utazásokat is tényleg, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Alapvető orvosi rendelésre a gyógyszerházaiban. — Árszámjegyet 4—keresék.

teremtsenek részvénytársaságot a fogarasi ipar hitelszövetkezet kebeléből kiindulva. Ennek a szövetkezetnek megvannak a maguk szabályai, utmutásai erre vonatkozólag. Ilyenféle elárúsító raktár Brassóban is volt, de megbukott, lehet mivel sokan voltak, hát összemarakodtak a koncon.

Van egy rendelete a kereskedelmi miniszternek 1900-ból 86.590 szám, amely utasítja a brassói kereskedelmi és iparkamarát, hogy létesítsen: termelő és értékesítő szövetkezeteket mindenütt, ahol kellő számu iparos van. A kész bőrből dolgozó önálló iparosok még 1901-ben megkezdték az erre vonatkozó szövetkezet alapítását 45 részvényvel, de eredménytelenül.

Teremteni kellene iparos segély alapot! Ezt természetesen vallás és nemzetiségi különbség nélkül kellene keresztülvinni az ipar (ez általános fogalom!) felvirágoztatásáért.

Célja ennek nagyon szép és nemes, mert a munkaképtelen, beteges iparos családfőt, annak özvegyét és árváit a legnagyobb nyomorban — erejéhez mérten — önfeláldozóan segítené!

A beteges, ágyhoz szegezett iparosnak vajjon ki ir váltót alá? ki, melyik bank hitelez neki?

Senki, egysen!

Álljanak össze tehát iparosaink! Sursum corda! s teremtsenek iparos segély alapot!

Ez a pár, fenti megszívlelendő sor iparos polgártársainknak szól s most elmondunk még egyet-mást a keres-

kedelem s a közgazdaság föllendítésére vonatkozólag.

Az Olt völgye — kevés kivétellel — agyagtalajból áll, mely kulturnövények, de különösen cukorrépa termesztésére nagyon alkalmas.

Sárkányban ezt kultiválják sikeresen.

A cukorrépát nálunk eddig azért nem volt előnyös termesztetni, mert szállítása a botfalvi cukorgyárhoz nagyon sokba került. De most mivel kiépült a fogaras—brassói vicinális kávédaráló, szállítása a cukorrépának sokkal nagyobb hasznót biztosít mint bármely szemes gabonanem, úgy, hogy egy katasztrális hold jövedelme — mely szemes gabonával van vetve — átlag 23—24 korona tiszta jövedelmet hoz, míg a cukorrépáé 80 korona tiszta jövedelemre is fölemelhető jó termés idején.

Lássunk csak itt egy kis statisztikát: pl: buza 1.) tőkebefektetés, átlag holdanként

300 kor. × 6% =	18 kor.
2.) pótdó	3 "
3.) trágya	20 "
4.) 3-szori szántás boronálás, vetés	24 "
5.) vetőmag 2 qu. á 12 K.	24 "
6.) aratás, betakarítás á 8 kor. holdja	46 "
7.) cséplés	8 "
	Összesen 113 kor.

Hozadék 1 hold közepes termékkel 10 hektólitertől á 12 kor. 120 kor.

Szalma értéke 20×á 80 f, 16 "

Összesen 136 kor.

Tiszta jövedelem = 23 kor.

A cukorrépa termelésénél:

1.) tőkebefektetés (mint fent)	18 kor.
2.) adók	3 "
3.) vetőmag (ingyen a gyártól) —	"
4.) trágya	20 "
5.) szántás, gyomlálás, kapálás, szállítás a vasúthoz	100 kor.
	Összesen 141 kor.

Hozadék:

1 hold közepes termés 150 mm. répa á 1.80 = 270 kor. tiszta jövedelem 129 kor.

Még az olyan gazdánál is, mint a kiknek a földjük nincs kellőleg művelve, azon esetben is a tiszta jövedelem 102 kor. és még így is 80 koronánál több, mint a buzatermelésnél.

Répát kellene itt termesztetni, mert ha pl. évenként 1000 hold 15,000, de levonva a 20%: 12,000 mm. termést adna, mely egyenlő 1200 vagonnyi répával, ha minden hold 103 kor. tiszta jövedelmet ad, ez évenként 103,000 koronánál több jövedelmet hoz a vármegye lakosságának egyenlő és következetes fáradság mellett.

Milyen jelentékeny befolyással lenne ez a 103,000 kor. pangó iparunk és és kereskedelmünk föllendítésére!

A gazda több jövedelmét szántóvető szerszámainak a javítására, gazdasági épületek helyreállítására, a marhatelesztés fejlesztésére fordíthatná s általában közgazdasági viszonyaink is öröndetesen javulnának.

Földolog volna továbbá iparosainkra nézve az iparos egyesület föllállítása, ahol lerombolva a válaszfalakat segéd

TÁRCA

Shakspere egyénisége.

— Szabad liceumi előadás. —

— A „Fogaras és Vidéke” eredeti tárcája. —

Ira: Babits Mihály.

(Folytatás.)

Nagyobb hatással volt a költőre a pástorálék franciás divata: az udvarias, galáns, szerelmes, szép verseket éneklő, nagyon is művelten beszélő, mythológiai képeket használó pástoroknak szintén a latin-görög irodalomból származó képzelte világa nagyon is megfelelt a renaissancekor izlésének, mely szerette a szabad természetet, az egyszerű életet, de még jobban szerette a műveltséget, a pompát és a mythológiát — s e képzelte pástoréletben együtt lelte fel mindezeket. Shakspere pástorai is beszélgetnek szellemesen görög istenekről; de ő nagy megfigyelő-képességével és reális érzékével mégis igazi pástorokat formál belőlük, utólrhetetlen kedvességgel festve a szép kis pástorleányt, akit nyája nyírásának ünnepére uri vendégek is meglátogatnak atyja hajlékában — és virággal fogadja őket:

Nagyságos urak!

Tessék vadrunta s rozmarin — ezek Zölden maradnak s frissek télen is Hűséget jelentenek és szerencsét.

— Jól példázod korunkat téli virággal — mondják a már idősebb vendégek. A lány

mentegetőzik; szegfüve nincs csak szerény felusi virágai.

Van levendula, menta, majoránna Hajnalka, mely a nappal alszik el És vele kél könyezve. Mind a nyár Közepén nyil s illenek azt hiszem, Uraságtok korához. Hozta isten.

Aztán fiatal vőlegényéhez és barátnőjéhez fordul:

Bár volna nálam tavaszi virág is Korodhoz illő és a tietekhez, Lányok, kik pártát hordtok mint tavasszal A fák virágot — olyan szép virág Amilyet hajdan Persephone elszórt, Mikor megrémült Plutó szekerétől. Hóvirág, mely előbb nyil, mint a fecske El merne jönni, s március szelét Szépségével fegyverzi le; — sőtét Viola, kékebb, mint Junó szeme És édesebb, mint Vénusz sóhaja; Bus primula, mely szűzen hervad el S a nap hevét soh'sem élvezheti (Sok lány is jár így) — százszorszép rüker, Császárszakáll s a büszke liljomok, Fehér királynők. Ezek kellenének, Hogy koszornba kötém és velük Behinténem édes barátságomat.

E szellemes, kedves virágnyelven beszélő lányka után ime a máéik véglet, az együgyű, durva, piszkos pástorlány, akinek stilszerűség kedvéért az udvari bolond udvarol. De a bolond már művelt ember s látva a lány nagy tudatlanságát, felsóhajt:

— Bizisten, bár az istenek egy kevésbé poetikusnak teremtettek volna!

— Tudom is én mi az a poetikus — feleli Luci — tisztességes-e szóban és cselekedetben? és igaz dolog-e?

A bolond megvallja, hogy a poetikus nem mindig igaz dolog. Hozzátehetjük, hogy Shaksperenél a poetikus igazzá válik. Láttuk mint hozza közel olvassmányait s kora divatát a valósághoz, gyakran durva de mindig élénk színekkel, az ő sajátos színeivel színezve. Két dolog segíti a jellemek tökéletes kidomborítására: kitűnő szeme, megfigyelése és sajátságos átérző képessége. Shakspere nemcsak sokat látott, hanem sokat érzett is.

Kétségkívül sok küzdelmen és szenvedésen kellett keresztül mennie, míg jött-ment csavargóból, szolgából művelt, jómódu színésszé küzd fel magát. E küzdelmek és szenvedélyek minden olvassmányánál jobban tágitották szellemét, mely — a legszabálytalanabb szellem, mint a nagy francia kritikus Taine nevezi — amint az életben látta, úgy vegyíté a színpadon is a vigat a szomorúval, s az élet csunyáságait és keserveit ugyanavval a renaissance mohósággal élte és élvezte át, mint jókedvet és báját. Jelenetoznunk mi is az ő sajátságosan tarkító módszerével és a bohóc képe után lássuk mindjárt legtragikusabb sorsu s talán legegységibb alakját, Hamletet.

A dán királyfinak szörnyű gyanuja van: azt gyanítja, hogy apját az anyja ölte meg, hogy nőül mehessen kedveséhez. Hogy megbizonyosodjék, színjátékban eljátszatja a képzelte történetet az udvari színészekkel s figyeli a királyék viselkedését. Hamlet különö módon viseli magát, örültet játszik, hogy ne gondolják, hogy gyanuja van: ime a földre fekszik a szép Ophelia előtt.

és mester közösen „viribus unitis“ egyesülneek s ennek az egyesületnek valami tekintélyes uri ember lenne a vezetője, elnöke.

Kereskedőink elég fényes pozíciókat töltenek be itt-ott, de iparosaink nagyon elvannak maradványokból kereskedőink mellett. Pedig fődolog volna az, hogy iparosainkat, akik jobb sorsra érdemek — fölkellene karolnunk. Egyesületbe tömöríteni, vezetni, irányítani kellene őket s nem pedig csak akkor parolázni velük: „ha jön a követváltás ideje.“ Most reájuk se nézünk, ugyszólván megvetjük, lenézzük őket, de ha szorul a helyzet, rögtön mellőljük állunk, mint olyan egyének mellé, akiket nem nélkülözhetünk.

Ne legyünk tehát olyanok, mint az árnyék, hogy csak a jó időben, derűs napokban kísérik az iparosokat, hanem a rossz időben is. Kár, hogy kettős elfoglaltságunk, időnk egyrészt az iskolához s a többit pedig az íróasztalhoz köti, vagyis hogy jól modjuk: nincs időnk, nem érünk rá a sok dolog miatt, de mi tűznénk ki, illetve ragadnánk meg azt a zászlót, amely iparosainkat „vallás és nemzetiségi különbség nélkül egyesítené, mert a tömörülésben az erő, a siker, a dicsőség!

Jó volna, ha a megye vezető férfai: főispánunk, aki ugyanis a munka, a tett predesztinált bajnoka, ember és ember között különbséget nem tesz a büdzséjébe írta „az iparos egylet megteremtését“ s megbizna ennek a megvalósulásával olyan agilis embert, aki rá ér, van ideje

s az irányítaná, vezetné iparos osztályunkat. Mert most ezek — akik különben is a társadalom zömét képezik, szétvannak szórva mint a nyáj s pástort nélkül tengetik jobb sorsra érdemes életüket!

Kereskedők! Iparosok! Polgártársaink! Tömörüljétek egy zászló alá s ha van valami bajotok jöjjetek el a cikkíróhoz és tárjátok fel előtte sziveitek rejtekeit, bajotokat, vagy azt, ami fáj!

Régen némán hallgattok már! Nincs szószólótok, pennásotok. Jöjjetek, szóljátok és lapunk hasábjai mindig nyitva állanak előttetek. Vitassuk meg nyíltan, közösen bajaitokat, a sebeket, mert a ti pusztulásotok — mint most is egy-pár kereskedő — mély gondolkozóba ejt bennünket!

Ne szégyeljétek, ne rejtegetétek a szegénységet, mert néma koldusnak üres a tarisznyája. A hallgatagság, titkolódzás bánatot, elégedetlenséget takar.

Ne legyetek közönyösek! Olvassátok el vezetőcikkünket s tegyünk, segítsünk rajtatok még talán nem késő, mert igaz az hogy: „bis dat, qui cito dat!“

Fürdő, uszóhelyet Fogarasnak!

Fogaras, 1900. április 3.

Főnséges, jó levegőnk van, csak már a szálló filléreket ne kellene minden nyáron por alakjában lenyelni, akkor nem zúgolódnánk! De fájdalom! már kavicsotok, vagy kavicsoltok, hogy

ilyen kavics filológiában beszéljünk városunk utcáin, ami annak a jele, hogy még a kövezést nem kezdik el egyhamar, de idő kérdése, mint Fogarason mondják s talán 4—5 év múlva bizonyosan megkezdik. Már mi nem bánjuk most e cikkünkben, mert nem a por és sártengerekben akarunk fürdeni, uszkálni, hanem a pompás, isteni havasi patak mesésen gyógyító, tiszta vizében.

Minden esztendőben megfürösztjük ollunkat ebben a témában, de az uszóhelyet mégsem tudjuk felállítani Fogarason! Ugy látszik, hogy még ez: „zu hoch!“ s Fogaras társadalma még mindig nem emelkedett e téren a kor színvonalára.

Ki hallott valaha olyat, hogy egy város, amelynek utcáin három havasi patak folyik és mellette az Olt folyó ömlik el, nélkülözze az uszóhelyet! A testező és egészségápoló sportok e legkitünőbbjét!

Ezen a helyzeten változtatnunk kell! Álljunk össze mind nyelv és valláskülömbőség nélkül, alakítsuk meg az uszóhely részvénytársaságot s létesítsünk egy jó nagy uszóhelyet az Olton, vagy ha annak a vizét piszkosnak találjuk, hát a városligetben a havasi patak vizében mesterséges vízfogó segítségével. Avagy ott is csinálhatnánk, ahol most a közös hadsereg tornahelyisége, mászó pónái stb. vannak.

Igaz ugyan, hogy nyáron két malomnál is lehet fürdeni, de az olyan szűk hely, hogy az Fogaras társadalmának

— Jókedve van fenséges ur — mondja Ophelia.

— Ó boldog Isten! hisz én vagyok a világ legelső bohóca. Ki tehet arról, ha jó kedve van: hisz látja mily vidor az én anyám is, pedig az apám csak most halt meg, két órája.

— Dehogy, kétszer két hónapja is van már fenség.

— Oly régen? Gyászolja hát az ördög. Éu cobolyruhát csináltatok.

Mennyi mély keserűség van e bolondos beszédben! Nézzünk más példát e csodásan mély átérzésre. Egy zsidó uzsorás: ugyebár nem valami rendkívüli téma? Nézzük csak hogyan mutatja meg egy ily alakban költőnk egy egész népfaj jellemét, évezredes szenvedéseit.

Shylocktól a velencei zsidótól kölcsönkérnek.

— Háromezer arany, — értem.

— Igen uram, három hónapra.

— Három hónapra — értem.

— Melyért mint mondtam, Antonio lesz kezes.

— Antonio lesz kezes — értem.

— Segíthet ön rajtam? Lesz oly szives? tudhatom válaszát?

— Háromezer arany, három hónapra és Antonio kezes.

— S válasza erre?

— Antonio jó ember.

— Hallott valami ellenkezőt róla?

— Ej nem, nem, nem — mikor azt mondom jó ember, azt értem rajta tudja ön, hogy jól áll.

De a felelettel késik Shylock: s mikor ebédre hívják megbeszélés végett, visszautasítja:

— Igen, hogy disznóhúst szagoljak?

Veszek önökkel, adok önökkel, beszélek önökkel, járok önökkel, de nem eszem, nem iszom önökkel, nem imádkozom önökkel.

Végre kifakad:

Szignor Antonio, ön a Rialton

Sokszor, nagyon sokszor szidalmazott:

Én vállvonitva és túrva viseltem

Mert békettűrés népem örök sorsa.

Véreb s hitetlen címmel illetett ön

S zsidós ünnepruhámra ráköpött

Ihol most ön reám szorul

Itt van la: hozzám jön s ezt mondja ön:

„Adj pénzt Shylock, kérlek.“ Ön mondja ezt,

Ki nyálával szakállam szennyezé

S lábhal taszított mintha kores kutyát

Rugdalna küszöbén: s kérelme pénz.

Az uzsorás azt követeli szerződésbe, hogy ha nem tud a határidőre fizetni Antonio, egy font húst vághasson testéből: e mesés kegyetlenség megmagyarázódik a meggyötört, megvetett faj örökölt gyűlöletével:

— Zsidó vagyok. Nincsenek a zsidónak szemei? nincsenek a zsidónak kezei, életműszerei, tagaránya, érzékei, indulatai, szenvedélyei? Nem ugyanazon étel táplálja, ugyanazon fegyverek sebzik, ugyanazon betegségek

gyöttrik, azon gyógyszerek gyógyítják, azon tél és nyár hűsíti és hevíti-e, mint a keresztényt? Ha megszurtok, nem vérzünk-e, ha csiklandoztok, nem nevetünk-e? ha megmérgeztek, nem halunk-e meg? s ha bántotok, ne álljunk-e bosszút?

Ime, Shylockot üldözi a szerencse: a kereskedésben veszt, a leányát elcsábítja egy keresztény; még csak egynek él: a bosszunak.

Antonio nem tud fizetni; a határnap megérkezik; az ügy bíróság elé kerül. Shylock már kezében tartja a mérleget, hogy kimérje a font húst. Ekkor megjelenik az ítélkező hermelines dózse előtt egy fiatal ügyvéd, tulajdonképpen ügyvédnek öltözött szelimes lány, Porcia, elismeri a követelés jogosultságát, de kéri a zsidót, legyen kegyelmes.

— Ki kényszeríthet? — kérdi Shylock.

— A kegyelem kényszerről mitse tud, — feleli az ügyvéd:

Az mint az ég szelid esője hull

Alá a földre s kétszer áldva van

Megáldja azt, ki ád és azt ki vesz,

Hatalmasokban leghatalmasabb

Trónjában ülő fejedelmet ez

A koronánál inkább ékesít.

Hasztalan: a zsidó nem akar tudni kegyelemről. Ekkor az ifju ügyvéd kijelenti, hogy joga van hát egy font húst venni a vádlott testéből; de vérről a szerződés mitse tud; s ha egy csöpp keresztény vért mer ontani Shylock, jószágaival lakol.

(Folytatjuk.)

kicsiny. Tágasabb, nagyobb helyre vágyunk!

Minden folyómenti városnak van uszóhelye. Bocssáunk ki egy ivet, ha megbizik bennünk az igen tisztelt társadalom, t. olvasóink hát a „Fogaras és Vidéke” szerkesztősége gyűjti az aláírókat. Sziveskedjenek tehát azok aláírni azt, akik az alulirt uszóhelyet meg akarják valósítani!

Erre az ivre husz koronás részvényeket jegyeznék elő. 1200 koronából 6 öl hosszú és 2 öl széles uszókösarat, körül öltöző kabinokkal még a fa szűkében levő Alföldön is, hol úgy a tüzelt, mint az épületfa sokkal drágább, mint itt, még ott is kiállítanak; hát még itt, ahol a fa olcsóbb! De vegyük csak azt, hogy 1200 koronába kerülne az uszóhely. Vajjon nem lenne 50—60 családnak Fogarason, aki egyszersmindenkorra venne egy 20 koronás részvényt és azért a csekély 20 koronáért igen sok időn át nemcsak a maga, hanem 10 tagból álló családja is fürödhetnék az uszóhelyen. S így bejönne a részvényekből az 1200 korona!

Igaz, hogy azután is merülnének föl kiadások, a renoválás, szolgatartás, jegyek készítése, sőt fürdőruhák varratása is, de nem lenne-e jövedelem is?!

Bizonyára városunk közönsége megragadná az alkalmat e rég nélkülözött sport, sőt életszükséglet felhasználására s a napenkénti fürdőjegy eladás behozná az apró-cseprő kiadásokra szükséges összeget.

Sőt igen jó jövedelme lehetne az uszóhelynek a tanintézetektől, katonaságtól stb. . . .

Tekintélyes összeg gyűlne össze az uszóhelynek olyanformán, hogy minden tanuló 40 fillért fizetne az intézet vezetésének egy nyárra. Az igazgató azután egy megállapított összegben lefizetné azt a részvénytársaság pénztárába s ez összegért hetenként kétszer két órán át fürödhetnének a tanulók természetesen úgy beosztva, hogy egyik nap egyik, másik nap a másik intézet.

Tehát egy nyáron 40 fillérért fürödhetnék minden fiú és leány hetenként kétszer.

Ez minden nagy városban így van, csak mi vagyunk olyan elmaradottak, hogy még magunk is resteljük a kevés fáradságot, inkább nélkülözzük a fürdőt. Pedig oly csekély áldozatba s munkába kerülne az egész!

Hallottunk olyan megjegyzést is,

hogy az Olt vize piszkos, szennyes, rossz szagu nyáron, ha fürdő lenne a patakon kellene azt csináltatni!

De hát mire való volna ez? Vajjon nem mindegy, akár kádban fürdünk, akár a keskeny és térdig érő patak sekélyes vizében?!

Ha ott akarunk létesíteni pl. a városligetben, vagy a közös katonák torna helyiségén, az már többbe kerülne, mert széles és mély üreget mesterséges utonmódon kellene ásatni ami természetesen többbe kerülne!

Lehetne olyan formán is csinálni, hogy egyiket az Olton állítanák fel, a másikat pedig a városligetben.

No már most aki utálja az Olt vizét, az mehetne fürdeni a városliget patakvizébe!

Természetes akkor az Olt vizébe a kenderáztatást tilosan be kellene szüntetni.

De ott van a Duna, Tisza, Dráva, Száva, Maros, Körös, Sajó, Zagyva, Rába. Mindben fürödünk már, mert mindenken van uszóhely, vagyis hogy jó magyarossággal mondjuk: „uszoda“.

Ismertünk olyan várost is, ahol gyalog félóránnyira van a várostól az uszoda és mégis fölkarolják, százával zárandokolnak oda ki nyáron. Nálunk itt két oldalról folyik az Olt és mégsem csinálunk semmit.

Nem használjuk fel fürdésre, uszásra a kinálkozó vizet, holett másutt ezért ezeket fizetnének, csak volna!

„Menssana in corpore sano!“ mondja a latin, kérjük tehát olvasóközönségünket, fontolja meg tervünket és segítse azt a megvalósulás stádiumába. Csekély munkával és még csekélyebb áldozattal megszerezhetnénk e pompás élvezetet magunknak! Munkára fel! S alakítsuk meg az uszoda részvénytársaságot Fogarason!

Halmy Gyula.

H I R E K.

Fogaras vármegyében a délolaszországi földrengés által szerencsétlenül járt embertársaink segélyezésére begyűlt pénzösszegek.

Budák Miksa kerői kör. jegyző 15 K, Budák Miksa strezakereisorai körjegyző 33 K, 98 f, Oana Illés szunyogszéki körjegyző 8 K, 48 f, Serbán Dániel vojilai körjegyző 75 K, 20 f, Linkner Károly oláhujfalui körjegyző 42 K, 50 f, Carlan György vledényi körjegyző 31 K, 10 f, Tulburea János galaci körjegyző 20 K, Popa Jakab alsótőresvári körjegyző 24 K, 80 f, Rimbetiu Miklós almásmezői körjegyző 15 K, Comsia Sándor

szkórői körjegyző 42 K, Gráma Kelemen reusori körjegyző 47 K, 14 f, Bóér György alsóárpási körjegyző 19 K, 80 f, Papp György parói körjegyző 53 K, 50 f, Sucziu Fülöp liszai körjegyző 29 K, 10 f, Popa György belthleni körjegyző 44 K, 70 f, Márhaó György herszéni körjegyző 32 K, 90 f, Gligore János alsóvenicei körjegyző 95 K, Marinescu János alsócsai körjegyző 72 K, 34 f, Szászsebesi Valér persányi körjegyző 15 K, 70 f, Boldea János alsókománi körjegyző 26 K, 90 f, Salamon Leó dragusi körjegyző 76 K, 20 f, Herszéni Traján jaási körjegyző 63 K, 16 f, Borzea György alsóvisi körjegyző 51 K, Craciun Miklós 6-tóháni körjegyző 13 K, 50 f, Quasnovszky István ósínkai körjegyző 50 K, 90 f, Ursu György vádi körjegyző 41 K, 88 f, Voda János zernesti körjegyző 8 K, 10 f, Turku Pompilius vajdarécei körjegyző 10 K, Hochmann Izidor sárkányi körjegyző 52 K, Flitter Jeromos alsóporumbáki körjegyző 10 K, Mosoiu Axente felsőtőresvári körjegyző 51 K, 70 f, Guiman János holbáki körjegyző 6 K, 80 f, Barbát Péter sarkaicei körjegyző 87 K, 82 f, Opris Oktávián nagyberivoji h. körjegyző 45 K, 60 f, Folea Máté mundrai körjegyző 7 K, 30 f, Szabó Elemér fogarasi tanfelügyelő adománya 2 K, Macedon Péter persányi tanító a gör. kel. elemi iskolától 15 K, 18 f, Boér B. György alsóvisi ig. tanító a községi iskolától 5 K, 40 f, Rosenfeld József fogarasi tanító az izraelita elemi iskolától 5 K, 86 f, Botta Anna igazgató az állami polg. leányiskolától 14 K, özv. Riedelné Fogel Emma fogarasi óvónő adománya 2 K, 50 f, Katona Márton fogarasi h. ig. tanító az állami iskolától 6 K, Szokol György nagyberivoji köz. ig. tanító a közs. iskolától 6 K, Veszprémy I. Konrád fogarasi tanító a róm. kath. leány és fiú iskolától 13 K, 85 f, Csokán György kucsulái ig. tanító az állami iskolától 7 K, Georgesku és Vulk K, szkórői tanítók a községi iskolától 4 K, Girgasch Dező tőresvári ig. tanító az állami iskolától 12 K, Zvada Győző alsóporumbáki tanító az állami népiskolától 5 K, 40 f, Danciu Péter szunyogszéki ig. tanító a községi iskolától 11 K, Comsa Hilárd mundrai tanító a gör. kel. elemi iskolától 5 K, 18 f, Ruker János zernesti ig. tanító az állami iskolától 16 K, 66 f, Nemes Tivadar vojilai ig. tanító a községi iskolától 4 K, 10 f, Szbernecs Lázár todoritzai tanító a gör. kel. iskolától 9 K, 32 f, Centu Mózes sirnei tanító a gör. kel. iskolától 4 K, 70 f, Giurca János koluni tanító a gör. kel. elemi népiskolától 3 K, 50 f, Farkas Vince illényi tanító a gör. kath. elemi iskolától 16 K, 36 f, Tinturea Miklós dragusi tanító a gör. kel. elemi iskolától 7 K, 78 f, Bosoiu Miklós predeali tanító az elemi iskolától 2 K, 40 f, Récese Valér vajdarécei tanító a községi iskolától 25 K, Kodrea György alsócsai tanító az állami iskola és óvodától 5 K, Feitu János ohábi ig. tanító a községi iskolától 4 K, 22 f, Boér Miklós kopácseli tanító 7 K, Judele Juon herszéni földműves a gör. kat. iskolaszéktől 8 K, 94 f, Comsia Valér kopácseli gör. kath. lelkész a gör. kath. egyháztól 10 K, Moldován György bucsumi tanító a gör. kath. iskolától 2 K, 50 f, Stelea Galacion alsószombatfalvi tanító a gör. kel. iskolától 2 K, 52 f, Chiusdea Máté kisberivoji tanító a gör. kel. elemi iskolától 3 K, 20 f, Stanisláv Euszták lisszai ig. tanító a községi iskolától 20 K, Barbát Miklós sarkaicei tanító a gör. kel. iskolától 5 K, Szeredi János alsóárpási tanító az állami iskolától 1 K, Barbát György felsőcsai tanító a gör. kel. iskolától 4 K, 60 f, Postahivatal vajdarécei adománya 2 K, Turdeán György dezsáni tanító a gör. kat. elemi népiskolától 4 K, Bude Bertalan zernesti tanító a gör.

NOVÁK JÁNOS
DIVATÁRUHÁZA.

— A tavaszi idény összes újdonságai megérkeztek. —
 Különösen: női ruhaszövetekben, diszekben, női diszkalapokban és napernyőkben dus választék.

kel. népiskolától 13 K, 94 f, Ludu Miklós bethleni tanító a gör. kel. iskolától 2 K, Máté Máté alsóvenicei ig. tanító a gör. kel. közp. iskolától 3 K, 10 f, Runceán Miklós törösvári ig. tanító a gör. kel. közp. iskolától 7 K, 80 f, Pacala Traján galaci tanító a felekezeti iskolától 1 K, Smedu György felsőárpási tanító a gör. kel. iskolától 11 K, 58 f, Reit Emil törösvár-portai tanító a gör. kel. iskolától 4 K, 50 f, Gurlea Achim alsócsai tanító a gör. kel. felekezeti iskolától 1 K, Candea Demeter szeráti tanító a gör. keleti iskolától 1 K, 50 f, Comanar György kerci tanító a gör. kath. iskolától 2 K, 46 f, Stroia András gör. kath. tanító fogarasi a gör. kath. iskolától 3 K. Összesen: 1658 K, 15 f, azaz Egyezerhatszázötvennyolc K, 15 f.

— **Pénzügyi kinevezések.** A pénzügyminiszter Dániel Ernő fogarasi segélydíjas pénzügyi számgyakarnokot a brassói pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez, az alsóárpási járásba a járási teendőket ellátása iránti megbízatással, ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztte nevezte ki. — Halbreich Albert fogarasi adótitstet eddigi állomáshelyén való meghagyása mellett adóhivatali segédde nevezte ki.

— **Itt vannak a német színészek,** megérkeztek hat előadásra. A műsorukba magyaról németre fordított darabokat is vettek föl. Igy f. hó 5-én hétfőn előadásukat Molnár Ferenc: „A doktor ur“ című hatásos darabjával kezdik. Az átutazó művészeket ajánljuk a szépért lelkesülő s németül tudó n. é. közönség b. figyelmébe.

— **Új postaügynökség.** Fogaras vármegye Szkoré községben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által engedélyezett postaügynökség 1909. évi április hó 16-ikán megnyílik. Nevezett postaügynökség kézbesítő kerületébe Szkoré, Szeráta és Kolun községek oszttattak be.

— **Letartoztatás.** Gociu Stán nevű perzsányi földmivest rablás, gyújtogatás és gyilkosság kísérlete miatt vád alá helyezték és letartoztatták; de a vizsgálati fogságból megszökött és Romániába ment. A köröztetett Gociut most Taharesti községben kinyomozták és letartoztatták újból. A kiadatási eljárás lefolyása után a megszökött Gociu Stánt visszahozzák illetékes bíróságához.

— **Mikor tart gyűlést a közbirtokosság?** Lassan-lassan elérkezik már az az időpont is, amikor a szegény jószágok, amelyek egész télen át istállóban voltak, a szabadban legelészhetnek a pompás zöld fűben, amelyben szinte maga is úgy „lúhatnék“ az ember mint az alföldi paraszt mondja. A közbirtokosság azonban még mind ezideig nem tartott gyűlést, mint rendszeren szokott megelőzőleg. Vajjon mikor akarja azt az érdekelt hatóság összehívni, mert a jószágtartó gazdák nagyon nehezen várják.

— **Az utcák nevei.** Végre mégis győzött a „vis maior“ a jobb érzés, mert a hajdani Rákóczi-utca nevét fölcserélték a Csermalom utca elnevezéssel. De van még itt több utca is, amelyeknek a nevét föltétlen

meg kellene változtatnia a hatóságnak. Ha már olyan magyarérműek vagyunk, hogy a német színészeknek nem akarjuk, vagy egyáltalában nehezen nyitjuk ki Thália kapuit, akkor legyünk következetesek az utcák elnevezésénél is. Még mindig látunk itt-ott fityegni olyan neveket, amelyek egyáltalában értelmetlenek. Igy a Bruchenthal-utca. Hát ki volt az a Bruchenthal? Az volt, aki 1848-ban, midőn az alkotmányt, a vérnélküli forradalomban kiküzdötték s ennek híre Fogarasra is eljutott, a fogarasi magyar olvasókört megfeddette azért, mert az, ennek az öröme magyar zászlót mert kitűzteni. Bruchenthal a zászlót bevétette s kihirdette, hogy megbottoztatta azt, aki izgató híreket hoz forgalomba Fogarason! Hát ilyen embernek állit emléket utcája elnevezéseivel Fogaras?! Fölhívjuk tehát a hatóság figyelmét és kérjük, hogy a magyartalan s nem találó utcai elnevezéseket magyar hősök, írók, költők, szóval híres emberek neveivel cserélje föl s a nem találót, vagy elévült utcai elnevezéseket is restaurálja. Egyszóval az utcák elnevezése terén radikális kurát kérünk!

— **Idillikus élet.** Nagyon szép, csendes, idillikus életről regélnék, illetve panaszkodnak a bethlenutcai lakosok, már t. i. a csendesebbjei. Kitavasodott! Ez a fő! S ilyenkor sok embert különféle poétikus hajlam száll meg: az egyik szerelmes lesz és ömleng, a másik lövöldöz s vadkacsa helyett temérdek lyukat fur a levegőben, különben ez is valami! Legalább is kellemes időtöltés! A harmadik trombitál, kürtöl, tárogatózik és Isten tudná, hogy még mit csinál? A poétikus hajlamok közül a két utóbbi zsaner kép van kifejlődve a bethlen utcában. Esténként az egyik mint valami holdkóros végig járja az utcát trombitálva s bele-bele fúj az udvarokba, mintha azt akarná jelezni, hogy: kilencet ütött az óra, menjen ki-ki nyugalomra! A falu végén (mert tényleg az) tárogató hangja recsegteti meg a párás tavaszi levegőt. Az éféle kellemes hagokból a kutyák vonítása sem szokott hiányozni s erre a kellemes angyali harmoniára már a halottak is érzékenyek lesznek, mert azt gondolják, hogy itt van a végítélet, amelynek alkalmából szegényeknek már nekik is föl kell kelniök, mert ez a feltamadás dicső harsónája! De nagy dolog ám az, mert az egyik a bal-karjának, a másik combjának csontját, a harmadik pedig fejét nem találja, s ebből kontrabont, khaosz keletkezik s ennek a diszharmonianak a szegény csendes bethlenutcai lakosok isszák meg a levét. Aki ilyenmiféle kedvteléseket akar reprodukálni, az ne a városban, inter muros, hnnem a galaci erdőben juttassa ezután érvényre zenehajlamát!

— **Fillérestély.** A Fogarasi Iparos Ifjak köre f. évi március hó 28-án saját egylete javára szépen sikerült fillérestélyt rendezett. A műsor Borsai Rezső várm. irodaigazgató „A szeretetről“ szóló felolvasásá-

val kezdődött meg, melyet a jelenlevők nagy élvezettel hallgattak végig. A második szám Róna László „Potyajegy“ című tréfás monologja volt, mely derűtséget keltett. A harmadik szám Várad Annuska „Könyvek“ című szavalata volt, melyet nagy érzással adott elő, élvezettel hallgattak végig és sok tapsot kapott. A negyedik számot Makka Mariska „Álarcos bálom“ című vig monologja töltötte be. Az előadón meglátszott, hogy már nem első fellépése, igit tehát nagy sikert és sok tapsot kapott. Az ötödik szám Puska Mihály cigánydalai voltak, mely a jelenlevőknek annyira tetszett, hogy négyszer is kihívták s mindig nagyon jól mulattatta a közönséget, nagy tapsvihart aratott. Az utolsó szám Mátyás N. „dalai“ voltak ki szintén sok tapsot kapott. Műsor után tánc volt. Ugy a műsor összeállítása, mint az est sikere Kovács József egyleti alelnök és Sebestyén Károly pénztáros áldozatkészségének köszönhető. Ezek után Kovács József alelnök ugy a részvevőknek mint a szereplőknek köszönetet mondott. Ezzel a műsorral a fillérestélyeket az idén befejezték.

— **Nincs rendőr.** Heti vásárok alkalmával a falusi szekerek nem törődnek semmit sem az átjárókkal, sem a gyalogjárókkal. A mellék utcákból kijöve szekérrel éppen a gyalogjárón állanak meg s ha az ember figyelmezteti őket, hogy álljanak le, vagy menjenek tovább a gyalogjáróról, ne infesztálják s ne állják utját a sürgős járókelőknek románul szólva: „az istennek se!“ féle felkiáltásokkal rakodnak, helyezkednek tovább a szekereken s ha sár is van még mellé — mint most pénteken is volt — kénytelen a gyalogjáró miattuk letérni a kocsitra az óriási sárba. Továbbá a nagy szőrös bundákkal meg-meg állnak az aszfalton s nem térnek ki, míg az ember tovább nem löki őket. Ilyenkor keresi az ember a rendőrt, nincs. Jó volna ilyenkor ha az Olt és Lenkert utcák sarkán mindig állana rendőr, aki figyelmeztetné a buta falusi népet a rendre, figyelemre, mert az bosszantó, ha a sürgős járókelőket ezek az alakok föltartoztatják utjaikban. Kevés a rendőr, szaporítani kell.

— **A vakáció.** A husvét szünet idő is mint sok más ime elérkezett s tart április 3-ától, illetve 4-étől egészen 14-éig bezárólag. Addig, fájdalom, csak rövid 10 napig elszélednek a nebulók a szélrózsa minden irányában s ünnepelnek még pedig most mindenféle felekezet együttesen, közösen. Április 14-én Gellérd István uram újra meghuzza, vagy meghuzatja a szomorú csengőt, amelynek hangjai mellett ismét be kell rukkolniok a muzsáknak s tanulniok kell most már pünkösöd s egy pár ünnepnap kivételével egészen június 15-ig amikor is kezdődnek majd a vizsgák. A szünetbe eső április 11-ét az ifjuság f. hó 14-én tartja meg osztályonként alkalmi beszédek és szavala-

A valódi SINGER varrógépek főraktára.

Előnyös részletfizetési kedvezmény, legmesszebbmenő jótállással. Ingyen tanítás gépvarrásban, himzésben u. m.: lapos, homok, aszur, aplikáció, kongre, spanyol, smyrna stb. !! A legkényesebb **fegyverek, varrógépek és kerékpárok** javító műhelye, vadászfelszerelési cikkek, kerékpárok és alkatrészek dus választékban.

SÁRKÖZY JÓZSEF,
puskaműves és mechanikus. (Bethlen-utca 4.)

tok keretében. Így tehát a rendes tanórák csak f. hó 15-én kezdődnek.

— A magyar nyelv tanításának terve a nem magyar tannyelvű népiskolákban. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett minden tanfelügyelőhöz, egyházmegyei főhatósághoz és valamennyi közigazgatási bizottsághoz. A rendelet értelmében úgy a tanítás anyaga, mint a ráfordítandó heti óraszám tekintetében a tanítóra nézve kötelezően irányadó a magyar nyelv tanításánál az a tanterv, amelyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter a fentebbi hatóságokhoz beterjesztett. Ezek betartására a nem magyar nyelvű iskoláknál a tanító figyelmét különösen felhívja a miniszter, mert ellenkező esetben, a hiba akár a tanító, akár a lelkes részéről történjék, fegyelmi vétség forogván fenn, a törvény idevonatkozó paragrafusait a legnagyobb szigorral minden körülmények között keresztülvizsgálja. A tanterv, az egytanítós hatosztályú népiskola típusának szemeltartásával minimális, azaz oly tantervnek készült, melynek követelményei úgy a heti óraszám, mint az elvégzendő tananyag tekintetéből a legkedvezetlenebb helyzetű népiskolákban is keresztülvihető. A miniszter, hogy a magyar nyelvtanítás módszerében kevésbé jártas tanítókat a követendő eljárás felől tájékoztassa utmutatást is készített a tanterv használatához. Eredménytelenség esetén — ha ez olyan tanítóval szemben állapítható meg, aki saját választott módszere szerint jár el, — az a tanító annak használatától vizsgálat terhe alatt eltiltandó. Ezentúl tehát a rendelet értelmében a nemmagyar tannyelvű iskolákban a tanító kötelessége lesz, odahatni, hogy a nem-magyar anyanyelvű gyermek a IV. évfolyam bevégeztével gondolatait magyarul előszóval és írásban érthetően ki tudja fejteni. Az új tanterv teljes végrehajtásának számonkérése a tanfelügyelőkre nézve azonban csak az 1910—11. tanév folyamán, illetve azt követőleg válik jogosulttá.

— **Felhívás.** Kéretnek mindazon háztulajdonosok, kiknek 6 napra 1 vagy 2 butorozott szobájuk van kiadó, azt legkésőbb hétfőn d. e. 9 óráig szíveskedjenek a kiadóhivatalban bejelenteni.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

K. K. Torosvár. Onnan régen nem kapunk már semmit. Kérjük b. munkálkodását.

T. E. Torosvár. A hírek forrása talán csak nem apadt ott ki. Kérjük b. tudósításait.

Cz. L. Zernest. „A zernesti csendélet” ritkítja párját az országban. Tényleg csend állott volna ott be? Nem hiszük. Réges-régen hallgat! Mi az oka? Talán a boldog családi fészek? A híreket várjuk.

D. M. Sepsiszentgyörgy. Méltányló sorait köszönjük, bizony óriási fáradság árán tartjuk fenn lapunkat. Türelem. Üdv.

Nem közölhetők: „A generális”, „Költőzködés”, „Zsurepilóg”, „Zseni” stb.

Kritikán aluliak: „Az angyal”, „Felsejés”, „A leselkedő ember”, „A kórházról” stb.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DAVID.

Sz.: 515—909. közlg.

Árverési hirdetmény.

Fogaraszvármegye fogarasi járásába kebelezett Marginen község tulajdonát képező erdő »Ocsa« nevű erdő részében az »A« üzemosztály I. tag, 1—5 számú osztágaiban 155. 63 k. holdon levő, 1897—1906. évekre eső vágások megtakarított fatömege, a közigazgatási erdészeti bizottság 2676—1905. számú engedélye alapján 1909. évi április hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Marginen község irodájában nyilvános árverésen el fog adatni. Az erdő rész törzsenkénti kiszámolással 13600 drb lucfenyő törzset 10518 m³. faanyaggal és 34383 m³. bükk hasáb és 11344 m³. bükk dorong fára becsültetett be, amely egy tömegben fog eladatni. A 13600 drb. lucfenyő fa becsértéke 42072 K, a 34363 m³. bükk hasáb és 11344 m³. bükk dorongfa becsértéke 52673 kor. és így a kikiáltási ár 94745 kor. a melyen alul a fa anyag eladni nem fog.

Versenyzők kötelesek az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénzt készpénzben vagy hazai állampapírokban letenni. A 10% bánatpénzzel ellátott és szabályszerűen kiállított zárt írásbeli ajánlatok, amelyek az árverező bizottság elnökének kezéhez teendő le, csakis az árverés megkezdéséig, délelőtt 9 óráig fogadtnak el. Utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek a fogarasi m. kir. járási erdőgondnokság és a fogarasi járás főszolgabirójának irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az erdő a fogarasi állomástól 23-80 kilométer távolságra fekszik s jó uttal bir.

Fogaras, 1909. március 5.

Bisztray,
főszolgabíró.

Szám 4—909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1908. évi 12351 számú végzése következtében Dr. Fenyő Béla kolozsvári ügyvéd által képviselt Kalmár Mihály kolozsvári lakos javára 6000 korona s járul. erejéig 1908 évi augusztus hó 19-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2429 koronára becsült következő ingóságok u. m. 1 gramophon, butorok és bolti áruk nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járás-bíróság 1909 ik évi V. 246/1 újabbi számú végzése folytán 6000 kor. tőkekövetelés ennek 1908. évi június hó 15 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 209 kor. 60 fillérben bírólagon már megállapított költségek erejéig. Felsőporumbákon alpereseknél leendő megtartására 1909. évi április hó 26-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében

készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Fogarason 1909. évi március 31.

Gyárfás Ferenc,
kir. bir. végrehajtó.

Sz.: 225—909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszéknek 1908. évi 1858. számú végzése következtében Dr. Leményi Livius nagyszebeni ügyvéd által képviselt „Cordiana” földi takarékpénztár javára 270 kor. s jár. erejéig 1908. évi április hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1300 koronára becsült következő ingóságok u. m: szarvasmarhák, juhok, borjúk nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járás-bíróság 1909-ik évi V. 190/1 számú végzése folytán 270 kor. tőkekövetelés ennek 1908. évi december hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 93 kor. 04 fillérben bírólagon már megállapított költségek erejéig, Kerc nagyközség házánál leendő megtartására 1909. évi április hó 17-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Fogarason, 1909. évi március 28.

Gyárfás Ferenc,
kir. jbir. végrehajtó.

Tisztelettel értesitem Fogaras vármegye és város t. közönségét, hogy Fogarason, az államvasutak felé vezető illényi uton egy

ÉPÜLET-és TŰZIFA-KERESKEDÉST

nyitottam.

Csakis jó áru, mérsékelt árak és figyelmes !!! kiszolgálás. !!!

Szíves támogatást kérek!

DOMÁNY ARTUR,

fakereskedő.

**Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli
Részv.-Társ. Budapest, V., Báthory-u. 5.**

főszékhelye Fogarason:

Thierfeld Lipót cégél.

Allandóan raktáron vannak és árusíttatnak azonnali palackosere mellett:

Borszéki főkut
Borszéki Kossuth-kut
Borszéki Boldizsár-kut
Bodoki Matild
Baross
Borhegyi

Boholti
Előpataki
F.-Rákosi Mária
Fehérkői
Glória
Horgász — Hankó

Kászón-Jakabfalvi
Kászón-Salutaris
Répáti
Székely-Selters
Stojkai

Sz. 174—909. végreh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbírósnak 1909. évi V. 128/1 számú végzése következtében Dr. Alexa János ügyvéd budapesti lakos VII. Rottenbiller-u. 10. javára 150 kor. 20 f. s jár. erejéig 1909. évi február hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 3390 koronára becsült következő ingóságok u. m.; benzínmotorlocomobill, cséplőgépek, szarvasmarhák, lovak, szekér, hám, apró gépek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 128/2 számú végzése folytán 150 kor. 20 fill. tőkekövetelés ennek 1908. évi szeptember hó 1 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 43 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Korb községben, a község házában leendő megtartására 1909. évi április hó 19-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Fogarason, 1909. évi március 28.

Gyárfás Ferenc,
kir. jbir. végrehajtó.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes (Nagyküllöm.)

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeket u. m.: magonc, kómagu és csontár gyümölcsfákat, poszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret-díszcserjéket, gyümölcsfa vadonocokot, sövénynek valót, tülevelu fákat, rozsakat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Amortizációs tisztvis. kölcsön ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt

Az „O. m. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege”

Kolozsvár,

Ferencz-József-ut 7. szám alatt.

Válaszbélyeg csatolandó.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 90 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipő krém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Járos I. cégnél Fogaras.

Brassó: Lang és Theil.

Szent-Agotha: Gunne T stv.

Nagy-Szeben: Misselbacher I. B.

Ujegyház: Buchholzer György.

K Ö H Ö G É S !

A ki saját magát vagy gyermekeit köhögés, rekedtség, torokhurut, görcs és számarhurutos köhögéstől megmenteni akarja, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott

Kaiser-féle

mell-Caramelleket

a 3 fenyő jellel

5500 közjegyzői'eg hitelesített bizonyítvány.

Csomagja 20 és 40 fill.

Szelencéje 80 fillér.

Kapható: Hermann J. P., dr. Kontesveller Károly gyógyszerésztárában és F. A. Pildner Steinburg örangyalhoz címzett gyógyszerésztárában.

! Nyavalyatörés !

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyu gyógyszerész által Majna Frankfurt.

Értesítés.

A Magyar Ásványvizek Forgalmi és Kiviteli Részvénytársaság alulírt fogarasi főraktárába friss töltésű ásványvizek érkeztek

és a következő árakban kaphatók:

Előpataki főkút, nagyban 1 láda 1 literes K 9.— kicsinyben üvegeje 20 fill.

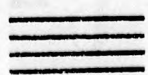
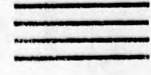
"	"	"	1	"	05	"	"	6.80	"	"	15
Matild	"	"	1	"	1	"	"	10.—	"	"	22
"	"	"	1	"	05	"	"	7.50	"	"	16
Borszéki	"	"	1	"	1	"	"	12.—	"	"	26
"	"	"	1	"	05	"	"	7.70	"	"	16
Borhegyi	"	"	1	"	1	"	"	8.—	"	"	18
Székeiy Szelters	"	"	1	"	1	"	"	10.—	"	"	22
Boholt	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	26
Kászonyi szalutánis	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	32
Kovácsnai horgász	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	28
Gloria	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Stojkai	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	32

Kiváló tisztelettel: **Thierfeld Lipót,**
főraktáros.

Tízévi szaktudás!

Kitüntetve

GUST RICHARD
fogtechnikus Brassóból.

Berlin 1907.

Ajánkozik mindennemű fogtechnikai munkák készítésére modern és pontos kivitelben.

Fogarason minden csütörtökön 9-5-ig a Páris-szállodában.

Szabolc árak.

Kotta újdonságok.

Kaphatók: **Thierfeld Dávid** könyv-, papir- és zeneműkereskedésében.

	K. fill.		K. fill.
Fráter Lóránd, 100 dal zongorára, énekre	3.—	Bákirálynő, magyar szöveggel	3.—
" " 3 magyar népdal	2.—	Varázskeringő, I—II. füzet, egyveleg á	3.—
" " 100 szál gyertya, 100 itce bor	2.—	" teljes operett	6.—
Tatárjárás, egyveleg I—II. füzet á	3.—	"	2.40
" Keringők	2.40	A Modern Betyár	1.80
" Indulók	2.40	Csibikém, kuplé	1.80
Dollárkirálynő, egyveleg I—II. füzet á	3.—	Esti dal	1.80
Dollárkeringő	2.40	Vera Violetta, Operette 1 felvonásban	3.—
Dollárkirálynő, Ringbrein dal	1.80	120 magyar dal album, írta Huber Sándor	3.—
Csók király, 1 füzet	3.—		

Ugyszintén nagy választék mindenféle klasszikus kottákban, számonként 24 fillér. Nagy választék a GERŐ-féle zeneműtárban
I szám ára 20 fillér.

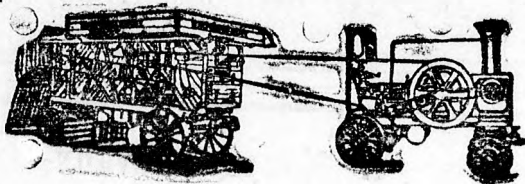
Számtalan első díjakkal és diszoklevelekkel
kitüntetve.

KALMÁR ÉS ENGEL

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA

BUDAPEST, V., Lipót-körút 22.

Ajánlja úgy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-
egyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait
valamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-
körút 22. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
!! kitünő cséplésért !! Egyedül létező újdonság!

Ezen motorok egyenletes járásuak és bámu-
latos egyszerű szerkezetük folytán bármely
legjáratlanabb ember által is azonnal köny-
nyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre!

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz’ valódi Jacobi-
féle Antinicotin-cigarettafüvelek fadobozban.

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát
tartalmaz.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek
e lap kiadóhivatalában.

PÉNZ

KÖLCSÖNT

kieszköziünk 1800 K évi fizetéstől kezdve köztisztviselőknek és katonatisz-
teknek a legtöbb esetben kezes nélkül, kötelevényre 10—30 éves tör-
lesztésre 6—6¼% kamatra. Régi tartozásokat előnyösen konvertálunk. Min-
den köztisztviselő tegyen hozzáunk kérdést a szükségelt kölcsön tárgyában,
mert vállalatunk a legnagyobb bankokkal állván összeköttetésben, módunk-
ban áll az egyáltalán elérhető legnagyobb összegű kölcsönt a legelőnyösebb
feltételek mellett kieszközölni.

Levélbeli kérdézősködéskor okvetlen megirandó a kölcsöntkérő neve, állása,
lakhelye, kora, szolgálati ideje, fizetése, fizetését terhelő tartozások összege és hogy
van-e biztosítási kötvénye. Ezek közlése után mi díjtalanul részletes felvilágosítás-
sal szolgálunk. Előleges költséget nem kérünk, a közvetítési díj pedig a kölcsön
felvétele után fizetendő.

Váltókölcsönt magánosoknak, tárcáhitelt nagyobb kereskedőknek,
vállalkozóknak stb. továbbá kölcsönt biztosítási kötvényre, sorsjegyekre,
értékpapírokra, katonai házassági óvadéokra, vidéki takarékpénztárak és ban-
kok részvényeire egy nap alatt legelőnyösebben folyósíthatunk. Kérdézőskö-
déshez válaszbélyeg csatolandó.

Gerő Testvérek,

törv. sz. bej. hitelvállalata: Budapest, VIII. Rákóczi-ut 57. sz.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarasra kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában. Fogarason.